

Obsah

ÚVODEM	9
Pluralita romantismů a komparativní přístup	10
Vymezování romantismu	11
Romantické diskursy	14
<hr/>	
PŘÍRODA A KRAJINA	17
Přírodní poezie	18
1. Umělecká tvorba a romantické konceptce přírody	18
2. Klasicistní a romantický ideál přírody – nápodoba a originalita	21
3. Proměny koncepcí přírodní poezie v 18. století: <i>Nová věda</i> Giambattisty Vica a představy přirozeného jazyka	22
Příroda jako problém	28
1. Paradoxy a utváření přírody v romantické filozofii: Pojetí zkušenosti a teorie organismu v raných úvahách F. W. J. Schellinga	30
2. Zkušenost přírody ve vztahu k poezii a romantickým představám o vědě – Wordsworth, Coleridge, Byron a Emerson	37
Příroda a poezie u sentimentalistů a raných romantiků	37
Iluze přírody, zkušenost a věda ve vrcholné Byronově poezii – třetí zpěv <i>Childe Haroldovy pouti</i> a <i>Manfréd</i>	41
Emersonův pokus o sjednocení přírody a individuální zkušenosti	45
Krajiny přírody	46
1. Konceptce a reprezentace	46
2. Obrazy: Výtvarné pojetí krajiny a idyla	53
3. Úsvity a západy: Krajiny v Máchově díle	60
Dovětek	71
<hr/>	
CESTY A CESTOPISY	75
Úvodem: Cestopis a pouť	76
Romantický cestopis – ideje, obrazy a cíle (Volney, Chateaubriand)	77
Cesta do Ameriky	84
Orient	92
1. Cesta bez předloh	92
2. „Magická geografie“ a ironie	98
Objevovat v Evropě	101
1. Musa pedestris	102
2. Poznávání a srovnávání	104
Namísto závěru: Od pouti k nomádství? Imaginace, moc a dějiny v Byronově poezii	109
1. <i>Childe Haroldova pouť</i> a historický diskurs	110
2. Vyprávěcí situace – „chronotop cesty“ a „událost“	110
3. Středověká pouť a hodnotová struktura Byronovy básně	112
4. Vyprávěcí perspektiva – cíle a bezcílnost pouti	113
5. „Nehistorický živel“ – negativita a romantická imaginace	115
6. Deteritorializace a nomádství v Byronově poezii	116

VZNEŠENO, GOTIČNO, GROTESKNO	119
Úvodem: Pojem vznešena	120
Proměny vznešena ve druhé polovině 18. století: Strach, transgrese a subverze	121
Kantovo pojetí vznešena a jeho důsledky: Jednota a rozpolcenost	125
Podoby vznešena v romantické literatuře	128
Gotično – estetika a ideologie	135
Anglický gotický román	138
Gotický román s politickou tematikou a jeho vliv na transformaci gotického žánru: Vznik „americké gotiky“	146
Gotično a groteskno v americké literatuře	151
Vznešeno, groteskno a frenetismus ve Francii	153
1. Dualismus vznešena a groteskna v romantické estetice Victora Huga	153
2. Groteskno a ideál v Hugově románu – funkce masky v <i>Muži, který se směje</i>	157
3. Francouzský frenetismus – od „estetiky šoku“ k autentičnosti psaní	159
Závěrem: Od grotesky k absurditě a dál – Melvillův <i>Písař Bartleby</i>	162
<hr/>	
IMAGINACE A POEZIE	167
Úvodem: Inspirace a imaginace v antické filozofii	168
Romantický platonismus – jednota a diference: Inspirace a imaginace ve Wordsworthově <i>Preludiu</i>	169
Imaginace a simulakrum v Coleridgeově teorii	177
1. Od stroje k rostlině	178
2. Svoboda a zákonitost v Kantově pojetí imaginace	182
3. Coleridgeovo pojetí imaginace – romantická poetika mezi ideologií a mystifikací	188
Dimenze imaginace a poezie v německém a francouzském romantismu – pravda a snění, tvorba a vize	194
Shelleyho pojetí imaginace – poetika fantasmát	202
Epilog: Imaginace jako vize a moc v úvahách a umění Williama Blakea	207
<hr/>	
ROMANTICKÝ HISTORISMUS A HISTORICKÝ ROMÁN	213
Úvodem: Romantický historismus a teorie historického románu	214
1. Minulost a „meze reprezentace“ – nostalgie, profétismus, ideologie, ironie	214
2. Proměny teorie historického románu	216
3. Historický román jako žánr: Dějiny a příběh, celek a detail, historie a fikce „Neutrální území“ historie? Faktografie, fantazie a fikce	219
ve Scottově románu <i>Waverley</i>	222
Tradice romantického historického románu a Sainte-Beuvova kritika Flaubertovy <i>Salambo</i>	230
1. Dějiny a ideologie v historickém románu 19. století	231
2. Funkce fantazie ve francouzském historickém románu období romantismu	234
3. <i>Salambo</i> jako experimentální a problémový román: Je možná rekonstrukce minulosti?	236
Závěrem: <i>Tři mušketýři</i> – dobrodružný román?	242
1. Dumasova Předmluva	242
2. Dary	244
3. Příběh jako historie	247
4. Bravura a elegance	248

EPOPEJ A IRONIE: K PROBLÉMU POZDŇÍHO ROMANTISMU V ČESKÉ POEZII 2. POLOVINY 19. STOLETÍ	251
Romantická epepej	253
1. Vyvolenost a povinnost	257
2. Apokalypsa a finalismus	261
3. Čechův úkol	264
Rozpad velké epické formy a romantická ironie	265
1. Zlomkovitost, fragment, ironie	266
2. Romantická ironie a entuziasmus – problematizace vypravěčské perspektivy	269
3. Neruda jako ironický básník	271
4. Opožděný romantismus – Hálkův profétismus a pokusy o romantickou básnickou povídku	278
<hr/>	
ZÁVĚREM	283
<hr/>	
POZNÁMKY	289
EDIČNÍ POZNÁMKA	383
SOUPIS ILUSTRACÍ	385
RÉSUMÉ – SUMMARY	391
REJSTRÍK JMENNÝ	404
REJSTRÍK VĚCNÝ A TEMATICKÝ	411
Obrazová příloha, část I za s. 48	
Obrazová příloha, část II za s. 208	